

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 35/2016
24.03.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у спору тужиоца Д.Ј. из Ч., чији је пуномоћник Д.М., адвокат из Б., против тужене О.М. из К., чији је пуномоћник С.К.-Ј., адвокат из Ч., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 193/15 од 09.07.2015. године, у седници одржаној 24.03.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 193/15 од 09.07.2015. године.

Образложење

Правноснажном пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 193/15 од 09.07.2015. године одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Чачку П2 233/14 од 20.04.2015. године, којом је: **1)** одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се заједничко дете парничних странака мал. М.Ј. повери на самостално вршење родитељског права њему као оцу; **2)** одбијен тужбени захтев, којим је тужилац тражио да се утврди да је пребивалиште малолетног М. на адреси оца, означеној у изреци ове пресуде; **3)** одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да на име свог доприноса за издржавање малолетног детета плаћа месечно по 8.000,00 динара, почев од доношења пресуде па убудуће; **4)** уређен начин одржавања личних односа између мал. М.Ј. и тужиоца, на начин одређен у изреци ове пресуде и у том делу измењена пресуда истог суда П2 164/13 у ставу четвртм, којим је био одређен начин одржавања личних односа; **5)** обавезан тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 138.400,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд испитао је побијану пресуду применом чл. 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14) и нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда из чл. 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни битна повреда из чл. 374. став 2. тачка 7. ЗПП, на коју ревидент указује. Расправно начело у поступку није повређено.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Основног суда у Чачку П2 164/13 од 17.07.2013. године одређено је да тужена - мајка малолетног М.Ј. самостално врши родитељско право и уређен начин одржавања личних односа између оца (тужиоца) и детета. Ова одлука потврђена је пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 313/13 од 09.09.2013. године, а одбијена је и ревизија тужиоца пресудом Врховног касационог суда Рев 102/2013 од 05.12.2013. године. Правноснажном пресудом Основног суда у Чачку К 1141/12 од 23.10.2013. године тужилац је оглашен кривим због кривичног дела одузимање малолетног лица из чл. 191. став 2. КЗ, а правноснажном пресудом од 21.02.2013. године - за кривично дело лаке телесне повреде из чл. 122. став 1. КЗ, учињене на штету тужене. Решењем истог суда Ки бр. 207/13 од 31.03.2014. године обустављена је истрага против тужене због постојања основане сумње да је извршила кривично дело насиље у породици из чл. 194. став 3. у вези става 1. КЗ. Центар за социјални рад у Ч. детаљно је и стручно анализирао услове у којима дете борави код родитеља и налаз доставио после четворогодишњег рада са родитељима детета, после потпуног увида у проблематику и на основу података до којих је дошао непосредним опажањем и теренским посетама. Процењом стручног тима је утврђено да је дете адекватно уклопљено у предшколску установу коју похађа, да одржава емотивну везу са оба родитеља али је посебно усмерен на мајку, која се о њему доминантно стара. Са друге стране, кућа у којој дечак борави код оца је пуна играчака и реквизита детета и тужилац се труди да испуни жеље сина, али код родитеља тужиоца постоје извесна неадекватна реаговања, на која тужилац не реагује. Родитељи малолетног детета нису своје партнерске односе раздвојили од родитељских и често имају замерке један на другог. Оцењом налаза и стручног мишљења овог Центра утврђено је да се околности које су биле од утицаја на доношење претходне одлуке суда нису промениле и да нема новонасталих околности које би утицале на измену те одлуке. По извршеном увиду у извештај Института за здравствену заштиту деце и омладине из Н.С., Центар за социјални рад у Ч. се изјаснио да нема промене њихових предлога, јер се стручни тим породицом бави више година и потпуно су упознати са функционисањем детета. Предложили су да мајка остане родитељ који ће самостално вршити родитељско право. Мајка се адекватно стара о детету, у породици мајке детету је осигурана емотивна и физичка безбедност. Код оца, у вези историје проблема око виђања детета, постоји евидентна умањена способност да се фокусира на суштинске проблеме детета, а приликом виђања са оцем дете је предмет манипулације од стране очеве породице. Отац не води рачуна о интересима детета. Није хтео да потпише сагласност да дете иде на море, што свакако није интерес детета. При том су иницирани бројни кривични поступци против тужене као мајке. Центар за социјални рад у Ч. одржао је и конференцију о случају, којој су присуствовали представници свих институција, које се баве тим проблемом, све у циљу заштите интереса малолетног М.. После интензивног праћења и учествовања у решавању проблема, који су настали као последица развода парничних странака и немогућности да се између њих успостави минимум сарадње, орган старатељства

је закључио да није било никаквих примедби ни нових запажања. Непосредним праћењем је утврђено да је дете и даље врло привржено мајци и да отац не штити довољно интересе детета, већ више штити интерес својих родитеља. Што се тиче мајке, оставила је утисак смирене, нежне и брижне особе за дете. Она жели да комуницира са тужиоцем у вези детета, али наилази на баријеру. Стиче се утисак да су тужилац и његова породица преокупирани одвођењем детета код лекара, разговорима о повређивању детета и код мајке и у вртићу, због чега се оправдано поставља питање да ли дете код оца квалитетно проводи време. Притом, тужилац није показао интересовање за друге сфере бриге о детету и за његов развој. Искључиво је фокусиран на оптуживање мајке да је дете повређено. Тужилац пре свега жели да омаловажи мајку као родитеља, из чега произилази да му интереси детета нису на првом месту. Налази се под утицајем примарне породице. Родитељи тужиоца своја права као баба и деда не усмеравају на то да се детету обезбеди пријатан боравак у њиховој фамилији. Све време дете воде код лекара специјалиста, потом о томе достављају извештаје тужилаштву и суду и стварају ексцесне ситуације приликом преузимања детета. Све те непријатне ситуације дешавају се пред дететом, што негативно утиче на његов психо-физички развој, а тужилац ништа не предузима да дете од тих ситуација заштити и изолује, већ их иницира.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су закључили да услови за измену одлуке о вршењу родитељског права нису испуњени, јер се од момента доношења раније одлуке нису измениле околности на основу којих је та одлука донета. У односу на евентуални тужбени захтев за измену начина уређивања личних односа са родитељем са којим дете не живи, правилно је утврђено да је тај захтев делимично основан.

Имајући у виду најбољи интерес малолетног детета из чл. 266. став 1. у вези чл. 6. Породичног закона, чл. 67. истог закона о смислу родитељског права и чл. 77. став 3. тог закона, којим је прописано самостално вршење родитељског права, нижестепени судови су правилно закључили да је у најбољем интересу малолетног М.Ј. да родитељско право и даље самостално врши мајка детета - тужена у овом спору. У том смислу прихваћен је предлог и мишљење надлежног Центра за социјални рад у Ч., који се низ година интензивно бавио овим случајем и проблемима између парничних странака, који су настали после развода, као и непостојању могућности да се између њих успостави минимум сарадње, ради правилног развоја малолетног детета. Дакле, правилном оценом налаза и мишљења тог Центра, који је поткрепљен и извештајем Института за здравствену заштиту деце и омладине из Н.С., као и одржавањем конференције у вези овог случаја, којој су присуствовали представници свих институција који се баве овим проблемом у циљу заштите интереса малолетног детета, у организацији Центра за социјални рад у Ч., нижестепени судови су закључили да тужбени захтев у овом спору ради измене одлуке о вршењу родитељског права није основан.

Такође, применом чл. 270. у вези чл. 61. Породичног закона, имајући у виду радно време тужиоца, делимично је усвојен евентуални тужбени захтев. Тачније, прихваћен је предлог надлежног Центра за социјални рад у погледу

делимично измењеног начина комуницирања између малолетног детета и тужиоца, да би се на тај начин прилагодио очевом радном времену, при чему је закључено да се још увек нису стекли услови да дете спава код оца.

У ревизији тужиоца, у претежном делу, оспорава се оцена изведених доказа, чиме се посредно побија утврђено чињенично стање, што према чл. 407. став 2. ЗПП, не може бити ревизијски разлог. Поред тога, понављају се жалбени наводи, који су били предмет правилне оцене другостепеног суда.

Уз допуну ревизије, која је примљена поштом препоручено 13.01.2016. године, по протеклу законског рока за изјављивање ревизије, због чега је неблаговремена, приложени су одређени писмени докази. Те доказе Врховни касациони суд није разматрао, јер се због нових доказа, односно због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања ревизија не може изјавити.

На основу чл. 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Предраг Трифуновић, с.р.**